

În conformitate cu prevederile art.135 din Constituția Republicii Moldova, Vă expediem sesizarea lui Petcu Ghenadie privind verificarea constituționalității prevederilor art.19, 29 Codul Familiei.

Anexă:

- actul de sesizare, 10 file;
- încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 13.02.2020, 2 file;
- copii de pe acele relevante din dosarul civil nr.2 – 3518/17, 111 file.

Cu înalte considerațiuni,
Judecătorul din Judecătoria Chișinău, sediul Centru

Viorica PUICA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
mun. Chișinău, MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1)
lit. a) și lit. g) din Constituție

II- OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a prevederilor:

Articolul 19. Noțiunea regimului legal al bunurilor soților (Codul familiei din 26.10.2000)

(1) Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Articolul 20. Proprietatea în devălmășie a soților (Codul familiei din 26.10.2000)

(1) Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

(3) Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

(5) Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei pînă în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cît soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O. 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

”(…)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne,

prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimic nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 115
Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.

(3) Înființarea de instanțe extraordinare este interzisă.

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sînt stabilite prin lege organică

Articolul 120
Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri
judecătorești definitive

Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

Articolul 134
Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 135
Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:
 a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și

ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

- b) interpretează Constituția;
- c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;
- d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;
- e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;

f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile; g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.

(2) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate.

Prevederi relevante a Legii privind actele legislative nr. 780 din 27.12.2001 (M.O. nr. 36-38 din 14.02.2002) sunt următoarele:

Articolul 4. Principiile de bază ale legiferării

(1) Actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare.

(2) Actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației.

(3) La elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile:

a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;

b) consecutivității, stabilității și predictabilității normelor juridice;

c) transparenței, publicității și accesibilității.

Articolul 5. Condițiile generale obligatorii ale actului legislativ

(1) Apărarea drepturilor, libertăților, intereselor legitime ale cetățenilor, egalitatea și echitatea socială, precum și compatibilitatea cu legislația comunitară constituie o condiție obligatorie a oricărui act legislativ.

(2) Actul legislativ trebuie să corespundă următoarelor condiții:

a) să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, prevăzute la art.4;

b) să fie întocmit conform tehnicii legislative și normelor limbii literare;

c) să fie adoptat de autoritatea legislativă.

Articolul 6. Categoriile de acte legislative

(1) În dependență de caracterul normelor cuprinse, actele legislative se împart în acte legislative generale, speciale și de excepție.

(2) Actul legislativ general cuprinde norme juridice aplicabile tuturor raporturilor sociale sau subiectelor de drept ori unor anumite categorii de raporturi sau de subiecte, fără a-și pierde caracterul de generalitate.

(3) Actul legislativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate prin derogare de la regula generală. În caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ special.

(4) Actul legislativ de excepție reglementează raporturile sociale generate de situații excepționale. Actul legislativ de excepție derogă de la actele generale și de la cele speciale. În caz de divergență între o normă a actului legislativ general sau special și o normă a actului legislativ de excepție cu aceeași forță juridică, se aplică norma actului legislativ de excepție.

(5) În clauza de adoptare a actului legislativ se indică apartenența acestuia la categoria de acte legislative speciale sau excepționale.

(6) Actele legislative sînt subordonate ierarhic. Actul legislativ ierarhic superior poate modifica, completa sau abroga un act legislativ inferior. În cazul modificării sau completării exprese a actului inferior, modificarea sau completarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat sau completat.

(7) În cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Articolul 37. Intervenirea abrogării

(1) Abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sînt scoase din vigoare prevederile actului legislativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale și reglementarea legală.

(2) Abrogarea intervine în următoarele cazuri:

a) pentru a omite dispozițiile dintr-un act legislativ care au intrat în conflict cu dispozițiile unui alt act legislativ de aceeași forță juridică sau de o forță juridică superioară;

b) pentru a evita eventualele paralelisme în legislație;

c) pentru a înlătura discrepanțele și neclaritățile;

d) pentru a degreva fondul juridic de norme desuete.

Prevederile relevante a Codului Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (M.O. nr. 82-86 din 22.06.2002) sunt următoarele:

Articolul 1. Bazele legislației civile

(1) Legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, inviolabilității proprietății, libertății contractuale, inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare judiciară a lor.

(2) Persoanele fizice și juridice sînt libere să stabilească pe bază de contract drepturile și obligațiile lor, orice alte condiții contractuale, dacă acestea nu contravin legii.

(3) Drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova.

Articolul 2. Raporturile reglementate de legislația civilă

(1) Legislația civilă determină statutul juridic al participanților la circuitul civil, temeiurile apariției dreptului de proprietate și modul de exercitare a acestuia, reglementează obligațiile contractuale și de altă natură, alte raporturi patrimoniale și personale nepatrimoniale conexe lor.

(2) Raporturile familiale, locative, raporturile de muncă, de exploatare a resurselor naturale și de protecție a mediului înconjurător, ce corespund prevederilor alin.(1), sînt reglementate de prezentul cod și de alte legi.

(3) Raporturile privind realizarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a altor valori nepatrimoniale sînt reglementate de prezentul cod și de alte legi.

(4) Subiecte ale raporturilor juridice civile sînt persoanele fizice și juridice, cele care practică, precum și cele care nu practică activitate de întreprinzător.

Articolul 3. Legislația civilă

(1) Legislația civilă constă în prezentul cod, în alte legi, în ordonanțe ale Guvernului și în acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile prevăzute la art.2 și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

(2) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor civile doar în cazurile în care sînt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

Articolul 6. Acțiunea în timp a legii civile

(1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

(2) Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

(3) De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel.

(4) În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

(5) În situațiile prevăzute la alin.(4), dispozițiile legii noi se aplică modalităților de exercitare a drepturilor sau de executare a obligațiilor, precum și de înstrăinare, preluare, transformare sau de stingere a acestora. De asemenea, dacă legea nouă nu prevede altfel, clauzele unui act juridic încheiat anterior intrării în vigoare a legii noi contrare dispozițiilor ei imperative sînt, de la această dată, lipsite de orice efect juridic.

Articolul 7. Legislația civilă și tratatele internaționale

Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte dispoziții decît cele prevăzute de legislația civilă, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.

Articolul 8. Temeiurile apariției drepturilor și obligațiilor civile

(1) Drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

(2) Drepturile și obligațiile civile apar:

- a) din contracte și din alte acte juridice;
- b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile;
- c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi și obligații;
- d) în urma creării și dobîndirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege;
- e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma invențiilor și altor rezultate ale activității intelectuale;
- f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;
- g) în urma îmbogățirii fără justă cauză;
- h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice și juridice și a unor evenimente de care legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

Articolul 9. Exercițarea drepturilor și executarea obligațiilor

(1) Persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară.

(2) Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Articolul 10. Apărarea judiciară a drepturilor civile

(1) Apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

(2) Modul de aplanare a litigiului dintre părți pînă la adresare în instanță de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

(3) Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărîrea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanță de judecată.

Articolul 11. Metodele de apărare a drepturilor civile

Apărarea dreptului civil se face prin:

- a) recunoașterea dreptului;
- b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;
- c) recunoașterea nulității actului juridic;
- d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;
- e) impunerea la executarea obligației în natură;
- f) autoapărare;
- g) repararea prejudiciilor;
- h) încasarea clauzei penale;
- i) repararea prejudiciului moral;
- j) desființarea sau modificarea raportului juridic;
- k) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de

o autoritate publică;

1) alte căi prevăzute de lege.

Articolul 284. Noțiunea de patrimoniu

(1) Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate.

(2) Toate bunurile persoanei fizice sau juridice fac parte componentă a patrimoniului ei.

Articolul 288. Bunurile imobile și mobile

(1) Bunul poate fi imobil sau mobil.

(2) La categoria de bunuri imobile se raportează terenurile, porțiunile de subsol, obiectele acvatice separate, plantațiile prinse de rădăcini, clădirile, construcțiile și orice alte lucrări legate solid de pământ, precum și tot ceea ce, în mod natural sau artificial, este încorporat durabil în acestea, adică bunurile a căror deplasare nu este posibilă fără a se cauza prejudicii considerabile destinației lor.

(3) Rămân bunuri imobile materialele separate în mod provizoriu de un teren, pentru a fi reîntrebuințate, atât timp cât sînt păstrate în aceeași formă, precum și părțile integrante ale unui bun imobil care sînt detașate provizoriu de acesta dacă sînt destinate reamplasării. Materialele aduse pentru a fi întrebuințate în locul celor vechi devin bunuri imobile.

(4) Prin lege, la categoria de bunuri imobile pot fi raportate și alte bunuri.

(5) Bunurile care nu sînt raportate la categoria de bunuri imobile, inclusiv banii și valorile mobiliare, sînt considerate bunuri mobile.

Articolul 290. Înregistrarea drepturilor asupra bunurilor imobile

(1) Dreptul de proprietate și alte drepturi reale asupra bunurilor imobile, grevările acestor drepturi, apariția, modificarea și încetarea lor sînt supuse înregistrării de stat.

(2) Înregistrarea de stat a drepturilor asupra bunurilor imobile este publică. Organul care efectuează înregistrarea de stat este obligat să elibereze oricărei persoane informații despre toate drepturile și grevările înregistrate asupra oricărui imobil.

(3) Organul care efectuează înregistrarea de stat este obligat să elibereze, la cererea persoanei al cărei drept este înregistrat, un document ce ar confirma înregistrarea sau să aplice parafa pe documentul prezentat spre înregistrare.

Articolul 315. Conținutul dreptului de proprietate

(1) Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

(2) Dreptul de proprietate este perpetuu.

(3) Dreptul de proprietate poate fi limitat prin lege sau de drepturile unui terț.

(4) Dreptul de folosință include și libertatea persoanei de a nu folosi bunul. Poate fi instituită prin lege obligația de folosire dacă nefolosirea bunurilor ar contraveni intereselor publice. În acest caz, proprietarul poate fi obligat fie să folosească el însuși bunul ori să-l dea în folosință unor terți în schimbul unei contraprestații corespunzătoare.

(5) Particularitățile dreptului de folosință a terenurilor agricole se stabilesc prin

lege.

(6) Proprietarul este obligat să îngrijească și să întrețină bunul ce-i aparține dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Articolul 316. Garantarea dreptului de proprietate

(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.

(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

(3) Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi solul oricărei proprietăți imobiliare cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile ei.

(4) Despăgubirile prevăzute la alin.(2) și (3) se determină de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin hotărâre judecătorească. În acest caz, decizia de retragere a bunurilor din proprietatea persoanei nu poate fi executată pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

(5) Nu pot fi confiscate bunurile dobîndite licit, cu excepția celor destinate sau folosite pentru savîrșirea de contravenții sau infracțiuni. Caracterul licit al dobîndirii bunurilor se prezumă.

Articolul 320. Modurile de dobîndire a dreptului de proprietate

(1) Dreptul de proprietate asupra unui bun nou, realizat de persoană pentru sine se dobîndește de către aceasta dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) Dreptul de proprietate se poate dobîndi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărîre judecătorească atunci cînd aceasta este translativă de proprietate.

(3) În cazurile prevăzute de lege, proprietatea se poate dobîndi prin efectul unui act administrativ.

(4) Prin lege se pot reglementa și alte moduri de dobîndire a dreptului de proprietate.

Articolul 321. Momentul dobîndirii dreptului de proprietate

(1) Dreptul de proprietate este transmis dobînditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

(2) În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Articolul 337. Temeiurile încetării dreptului de proprietate

(1) Dreptul de proprietate încetează, în condițiile legii, în urma consumării, pieririi fortuite sau distrugerii bunului, înstrăinării lui în temeiul unui act juridic, renunțării la dreptul de proprietate, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) Nimeni nu poate fi forțat să cedeze proprietatea sa, cu excepția cazurilor cînd, conform legii, se efectuează:

- a) urmărirea bunurilor în legătură cu obligațiile proprietarului;
- b) înstrăinarea bunurilor pe care, conform legii, persoana nu le poate avea în proprietate;
- c) răscumpărarea animalelor domestice în cazul încălcării regulilor de

comportare cu acestea;

- d) privatizarea proprietății de stat;
- e) exproprierea pentru cauză de utilitate publică;
- f) rechiziția;
- g) confiscarea;
- h) alte acțiuni prevăzute de lege.

Articolul 344. Proprietatea comună. Temeiurile apariției ei

(1) Proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

(2) Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic.

Articolul 371. Proprietatea comună în devălmășie a soților

(1) Bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

(2) Orice bun dobîndit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie pînă la proba contrară.

Prevederi relevante a Convenției nr. 1950 din 04.11.1950 Pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (în vigoare din 01.02.1998) sunt următoarele:

PRIMUL PROTOCOL ADIȚIONAL LA CONVENȚIE

Articolul 1. Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Prevederi relevante a Codului nr. 225 din 30.05.2003 de procedură civilă al Republicii Moldova (M.O. nr. 130-134 din 21.06.2003) sunt următoarele:

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte norme de cît cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a pricinilor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a pricinilor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 3 alin (2). Acțiunea legii procedurale civile în timp.

(2) Noua lege procedurală nu duce la modificarea efectelor juridice deja produse ca rezultat al aplicării legii abrogate și nu le desființează. De la data intrării în vigoare a noii legi procedurale, efectele vechii legi încetează dacă noua lege nu prevede altfel.

Articolul 16. Caracterul obligatoriu al actelor judecătorești

(1) Hotărîrile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

(2) Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Articolul 123. Temeiurile degrevării de probațiune

(1) Faptele pe care instanța le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite.

(2) Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

(3) Sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvîrșite de persoana în cauză.

(4) Faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă. Prezumarea faptelor poate fi contestată, conform regulilor generale de probațiune, de persoana interesată dacă legea nu dispune altfel.

(5) Faptele constatate printr-un act al autorității publice nu au pînă la judecată putere pentru instanță și pot fi contestate în condițiile prezentului cod.

(6) Faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Articolul 254. Hotărârile judecătorești definitive și irevocabile

(1) Rămân definitive hotărârile judecătorești emise în primă instanță, supuse apelului, după examinarea pricinii în apel.

(2) Rămân irevocabile hotărârile judecătorești:

a) emise în primă instanță, după expirarea termenului de apel, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare;

b) emise de instanța de apel, după expirarea termenului de recurs, dacă participanții interesați nu au exercitat calea de atac corespunzătoare;

c) emise de instanța de recurs, după examinarea recursului.

(3) După ce hotărârea rămâne irevocabilă, părțile și ceilalți participanți la proces, precum și succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleași pretenții și în același temei, nici să conteste în alt proces faptele și raporturile juridice stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă

(4) Hotărârea judecătorească irevocabilă este obligatorie pentru persoana în al cărei interes a fost pornit procesul de către organele și persoanele specificate la art.7 alin. (2).

(5) Dacă pîrîtul este obligat, prin hotărîre definitivă, să efectueze plăți periodice și dacă se schimbă circumstanțele care influențează determinarea cuantumului obligațiilor de plată sau durata lor, fiecare parte este în drept să depună o nouă cerere în judecată și să solicite schimbarea cuantumului obligațiilor de plată sau a termenului lor, înaintînd o nouă acțiune.

Articolul 255. Executarea hotărîrii

Hotărîrea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămîne definitivă, cu excepția cazurilor de executare imediată după pronunțare.

Legea nr. 100 din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII Articolul 85. Efectele juridice ale actelor de stare civilă, ale hotărîrilor judecătorești și ale altor decizii întocmite și emise pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) Hotărîrile judecătorești privind divorțul pronunțate pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi vor fi executate conform prevederilor legislației în vigoare la momentul pronunțării hotărîrii respectiv

Prevederi relevante a Codului nr. CPC din 26.12.1964 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova (B.Of. nr. 000 din 26.12.1964) sunt următoarele:

Articolul 14. Obligativitatea hotărîrilor instanțelor de judecată

Hotărîrile instanțelor de judecată sînt obligatorii. Neexecutarea lor atrage răspundere în conformitate cu legea.

Participanții la proces pot ataca hotărîrea instanței de judecată în modul stabilit de lege.

Articolul 57. Cazurile cînd nu e nevoie de a se face dovadă

Împrejurările pe care instanța le-a declarat unanim cunoscute nu au nevoie de a fi dovedite.

Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească definitivă, pronunțată într-o pricină civilă, nu trebuie dovedite din nou la judecarea altor pricini civile, la care participă aceleași persoane.

Faptele care, conform legii, sînt prezumate ca stabilite nu trebuie dovedite la judecarea pricinii. Această prezumție poate fi combătută, conform regulilor generale, de persoanele interesate. Instanța de judecată are dreptul să verifice și din proprie inițiativă temeinicia prezumției cu privire la existența faptelor arătate.

Articolul 206. Hotărîrea instanței de judecată rămasă definitivă

Rămîn definitive următoarele hotărîri ale instanței de judecată:

- 1) hotărîrea primei instanțe dată fără drept de apel;
- 2) hotărîrea primei instanțe după expirarea termenului de apel;
- 3) hotărîrea dată în apel prin care a fost respinsă cererea de apel;
- 4) hotărîrea dată de apel prin care s-a rezolvat fondul pricinii.

După ce hotărîrea rămîne definitivă, părțile și ceilalți participanți la proces, precum și succesorii lor în drepturi nu pot să facă o nouă cerere în judecată, cuprinzînd aceleași pretenții și avînd același temei, însă poate s-o conteste în ordine de recurs.

Dacă procesul a fost pornit de procuror sau la cererea organelor administrației de stat, sindicatelor, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor de stat, colhozurilor, altor organizații cooperatiste, asociațiilor lor, altor organizații obștești sau cetățenilor în cazurile cînd, potrivit legii, ei se pot adresa instanței pentru a cere apărarea drepturilor și intereselor altor persoane, hotărîrea rămasă definitivă este obligatorie pentru persoana, în folosul căreia a fost pornit procesul.

Dacă, după ce a rămas definitivă hotărîrea, prin care pîrîtul a fost obligat la plăți periodice, se schimbă împrejurările ce influențează determinarea cuantumului plăților sau durata lor, fiecare parte are dreptul să solicite schimbarea cuantumului și termenelor acelor plăți.

Articolul 249. Hotărîrea instanței de judecată

În hotărîrea instanței trebuie să se arate: faptul constat de instanță, scopul pentru care a fost constat și dovezile, pe baza cărora acest fapt a fost constat de instanță.

Hotărîrea instanței, prin care se constată un fapt ce urmează să fie înregistrat la organele stării civile sau la alte organe, după ce va rămîne definitivă, servește drept temei pentru o asemenea înregistrare, fără să înlocuiască documentele, pe care le eliberează aceste organe.

Prevederi relevante a Codului nr. 1316 din 26.10.2000 Codul Familiei (M.O. nr. 477-48 din 26.04.2001) sunt următoarele:

Articolul 39. Momentul încetării căsătoriei

(1) În cazul desfacerii căsătoriei la organul de stare civilă, aceasta încetează din ziua înregistrării divorțului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească - din ziua cînd hotărîrea instanței judecătorești a rămas definitivă.

(2) Dacă problema divorțului a fost soluționată pe cale judecătorească, acesta urmează a fi înregistrat în modul prevăzut pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă. Soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie pînă la obținerea certificatului de divorț de la organul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestora.

(3) Instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de 3 zile de la data cînd hotărîrea privind desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, o copie a acesteia organului de stare civilă din raza ei teritorială.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În Judecătoria Chișinău, sediul centru, judecător Puica Viorica, se află pe rol examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Morari (Petcu) Natalia împotriva mea, Petcu Ghenadie, privind partajarea averii comune în devălmășie.

Reclamanta Morari (Petcu) Natalia și-a întemeiat acțiunea înaintată pe prevederile art. 20 din Codul familiei și art. 371 din Codul civil al RM raportate la data desfacerii căsătoriei indicate de OSC Soroca în certificatul de divorț (06.12.2014) care în viziunea sa ar semnifica că, bunurile dobîndite pînă la această dată sunt bunuri comune în devălmășie cu mine, Petcu Ghenadie.

La fel, reclamanta Morari (Petcu) Natalia și-a argumentat poziția sa pe prevederile art. 40 din Codul căsătoriei și familiei în redacția din 26.12.1969 care nu are nici o atribuție la hotărîrea de judecată privind desfacerea căsătoriei emisă de Judecătoria Soroca la 03.09.1998 și rămasă definitivă și irevocabilă la 19.09.1998, ceea ce denotă puterea lucrului judecat care nu urmează a fi supusă interpretării eronate și excesive din partea instanței de judecată.

Poziția reclamantei Morari (Petcu) Natalia este total contrară faptelor constatate prin Decizia nr. 58 din 11.06.2018 a Curții Constituționale a RM asupra sesizării nr. 71g/2018 ridicată în cauza civilă menținută supra și anume ceea ce ține de pct. 23 a respectivei decizii unde Curtea a constatat: „23. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile contestate încalcă prevederile articolelor 7 și 120 din Constituție. **În ciuda faptului că situația autorului excepției nu pare să fie afectată de dispozițiile legale contestate – avînd în vedere că acesta a depus o copie a hotărîrii judecătorești de divorț la oficiul stării civile –**, Curtea va da curs, totuși, sesizării trimise de către Judecătoria Soroca, sediul central.”

Astfel, Curtea Constituțională a constatat faptul că, modificarea legislației după data de 03.09.1998 nu urma a afecta situația mea în coraport cu căsătoria desfăcută prin hotărîrea Judecătoriei Soroca din 03.09.1998 întru cît această hotărîre a fost depusă de către mine, Petcu Ghenadie, în luna septembrie 1998 la Oficiul Stării Civile Soroca, fapt confirmat prin Răspunsul nr. 2257 din 11.05.16, oferit de Șeful Oficiului Stării Civile Soroca, Ludmila Matvienko, prezent la materialele cauzei, potrivit căruia a fost confirmat faptul că în arhiva OSC Soroca a

fost găsit dosarului nr. 4-9 cu materialele privind executarea hotărîrilor judecătorești privind desfacerea căsătoriei pentru anul 1998, dosar în care a și fost găsită hotărîrea Judecătoriei Soroca din 03.09.1998 de desfacere a căsătoriei dintre Petcu Ghenadie și Petcu Natalia.

Hotărîrea Judecătoriei Soroca din 03.09.1998 prin care a fost hotărît de a fi admisă acțiunea și a fi desfăcută căsătoria dintre mine, Petcu Ghenadie și fosta mea soție Petcu Natalia, nu a fost contestată de nimeni, motiv pentru care ea a rămas definitivă și irevocabilă la data de 18.09.1998. Petcu Natalia a participat nemijlocit la procesul de judecată, a primit copia hotărîrii judecătorești, a fost de acord cu aceasta și nu a contestat instanței ierarhic superioare. Astfel, căsătoria a fost desfăcută în septembrie 1998 și nu în decembrie 2014.

Curtea Constituțională a RM în pct. 26 a Deciziei nr. 58 din 11.06.2018 remarcă: „26. Curtea menționează că principiul autorității de lucru judecat, care își are fundamentul în articolul 120 din Constituție, urmărește să garanteze stabilitatea soluției judiciare, precum și să asigure o bună administrare a justiției. **Astfel, hotărârile judecătorești rămase definitive după epuizarea căilor de atac disponibile sau după expirarea termenelor prevăzute pentru aceste căi de atac se bucură de autoritatea lucrului judecat și, de regulă, nu mai pot fi contestate.**”

Curtea Constituțională a RM în pct. 27 a Deciziei nr. 58 din 11.06.2018 constată: „27. În contextul prezentei cauze, Curtea consideră că este necesar să se facă, mai întâi, o deosebire între autoritatea recunoscută hotărârilor judecătorești, prin care, ca urmare a unei proceduri în contradictoriu, se stabilesc drepturile părților dintr-un litigiu, și condiția înregistrării soluției judiciare la autoritatea competentă, în vederea recunoașterii statutului lor.”

Curtea Constituțională a RM în pct. 30 a Deciziei nr. 58 din 11.06.2018 menționează că: „Curtea menționează că în hotărârea *Brumărescu v. România* din 28 octombrie 1999 Curtea Europeană a stabilit că **unul dintre aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice** (în engleză „*principle of legal certainty*”, în franceză „*principe de la sécurité des rapports juridiques*”), care reclamă, *inter alia*, că acolo unde tribunalele au stabilit în mod definitiv o problemă, hotărârea lor nu ar mai trebui pusă în discuție [în engleză „*should not be called into question*”, în franceză „*ne soit plus remise en cause*”] (a se vedea § 61; și *Ryabykh v. Rusia*, 24 iulie 2003, § 51; și *Chengelyan și alții v. Bulgaria*, 21 aprilie 2016, § 31).”

Curtea Constituțională a RM în pct. 32 a Deciziei nr. 58 din 11.06.2018 menționează că: **Curtea face trimitere la hotărârea *Marcks v. Belgia* din 13 iunie 1979, în care Curtea Europeană a menționat că principiul securității raporturilor juridice, care constituie un principiu inerent sistemului Convenției, nu-i impune statului obligația de a reexamina situațiile juridice care s-au stins înainte de pronunțarea acestei hotărâri (a se vedea § 58). Ulterior, în hotărârea *Fabris v. Franța* din 7 februarie 2013, Curtea Europeană a confirmat această teză, stabilind că protecția drepturilor dobândite anterior poate servi intereselor securității juridice, care constituie o valoare inerentă Convenției (a se vedea § 66).**”

Judecătorul Puică Viorica amintește numai în încheierea sa din 26 martie

2019 de decizia de inadmisibilitate a Curții Constituționale din 11.06.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi a unor prevederi din Hotărârea Sovietului de Miniștri al RSSM nr. 430 din 30.11.1983 din Codul căsătoriei și familiei din 26.11.1969 și din Codul familiei, adoptat prin Legea nr. 1316 din 26.10.2000, însă uită să amintească și de faptele stabilite prin această decizie cu atât mai mult să aplice la examinarea cauzei date acele fapte constatate de Curtea Constituțională care sunt obligatorii pentru ea, așteptând o indicație special în acest sens de la Curtea Constituțională.

Reieșind din prevederile hotărârii Curții Constituționale din 13.10.2013 în coroborare cu faptele constatate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 58 din 11.06.2018 emisă asupra sesizării nr. 71g/2018, se constată faptul că data desfacerii căsătoriei nu urmează a fi considerată data la care a fost eliberat certificatul de divorț ambilor soți, ci data la care eu, Petcu Ghenadie, am depus hotărârea privind desfacerea căsătoriei la OSC Soroca, adică toamna anului 1998. Aici însă, judecătorul Puică Viorica selectează hotărârile asupra cărora să aplice prevederile art. 123 alin. (2) CPC și asupra cărora să nu le aplice și nu respect jurisprudența Curții Constituționale precum și Constituția ca lege supremă în stat.

IV – EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

Din esența celor expuse supra, rezultă că normele de drept, a căror constituționalitate se solicită a fi verificată, au fost invocate de către reclamanta Morari (Petcu) Natalia în acțiunea înaintată și urmează să fie aplicate nemijlocit de către instanța de judecată la soluționarea cauzei deduse judecării.

Această apreciere și poziție a reclamantei constituie o atentare la folosirea și respectarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile ce-mi aparțin, bunuri obținute după desfacerea căsătoriei stabilită prin hotărârea Judecătoriei Soroca privind desfacerea căsătoriei dintre mine, Petcu Ghenadie și Petcu Natalia din 03.09.1998.

Astfel, potrivit art. 12/1 Cod de procedură civilă, coroborat cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 „pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova” se constată că în procesul judecării pricinii, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Excepția de neconstituționalitate este mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților

fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Articolul 19. Noțiunea regimului legal al bunurilor soților (Codul familiei din 26.10.2000)

(1) Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Articolul 20. Proprietatea în devălmășie a soților (Codul familiei din 26.10.2000)

(1) Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

(3) Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

(5) Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei pînă în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cît soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

Fiind constatată și stabilită prin hotărîrea de judecată desfacerea căsătoriei, iar art. 22 a Codul căsătoriei și familiei din 26.12.1969 în vigoare la momentul desfacerii căsătoriei stabilind expres un termen de trei ani pentru împărțirea bunurilor proprietate comună devălmașă a soților divorțați nu putea fi aplicată o normă care a fost adoptată ulterior apariției acestui drept fiind încălcat în acest mod prevederile art. 46 a Constituției Republicii Moldova și art. 1 din Prim Protocol Adițional CEDO ne fiind instituită și asigurată garanția prevăzută de Constituție.

Din normele legale expuse se desprinde concluzia că normele de drept a căror neconstituționalitate se solicită a fi verificate încalcă în mod vădit garanțiile asupra dreptului de proprietate prevăzute de art. 46 alin. (1) a Constituției Republicii Moldova .

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII.

Reieșind din considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 39 a Codului jurisdicției constituționale, art. 12/1 a Codului de procedură civilă,

SOLICIT:

1. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a **Articolul 19.** Noțiunea regimului legal al bunurilor soților (Codul familiei din 26.10.2000)

(1) Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

2. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a **Articolul 20**. Proprietatea în devălmășie a soților (Codul familiei din 26.10.2000)

(1) Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

(3) Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

(5) Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei pînă în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cît soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

3. Judecătoria Chișinău, sediul Centru să emită încheierea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 19 și art. 20 din Codul familiei din 26.10.2000 și de suspendare a judecării cauzei pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

1. Judecătoria Chișinău, sediul Centru să prezinte direct în adresa Curții Constituționale prezenta sesizare de ridicare a excepției de neconstituționalitate împreună cu materialele cauzei civile nr. 12-2-4392-23012018.

2. Admiterea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate ridicată prin prezenta sesizare.

3. Declararea de către Curtea Constituțională ca fiind neconstituțională prevederile art. 19 și art. 20 a Codului familiei din 26.10.2000 întru cît acestea sunt contrare art. 46 alin. (1) a Constituție RM.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

Materialele cauzei civile pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu nr. 12-2-4392-23012018.

Reclamant, Petcu Ghenadie

ÎNCHEIERE

13 februarie 2020

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Republica Moldova, instanța de judecată în componența:

președintelui de ședință – judecătorul Viorica Puica,
grefier – Grama Mihail,

examinând cererea pârâtului Petcu Ghenadie privind excepția de neconstituționalitate,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Morari Natalia către Petcu Ghenadie despre partajul averii, -

c o n s t a t ă :

Reclamanta solicită să fie partajate mai multe bunuri imobile, considerând că le-au acumulat împreună cu Petcu Ghenadie în timpul căsătoriei: apart.45 de pe sr.Trandafirilor, 31/7, mun.Chișinău, încăpere, cu destinație comercială din or.Soroca, str.I Soltîs, 8, nr.70, terenuri și construcții din r-nul Soroca, s.Rublenița, sat.Cremenciug.

Pârâtul Petcu Ghenadie a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind controlul constituționalității prevederilor art.19, 20 Codul Familiei prin prisma art.46 alin.1 din Constituția Republicii Moldova.

Avocata reclamantei Ionița Diana a solicitat să fie respinsă solicitarea pârâtului invocând că acesta anterior s-a mai adresat cu o sesizare Curții, având același obiect, care a fost respinsă ca inadmisibilă, iar acțiunile acestuia denotă reaua-credință în exercitarea drepturilor procedurale, cu scopul de a tergiversa examinarea cauzei civile.

Instanța de judecată, analizând conținutul cererii, studiind materialele cauzei civile, conchide admiterea cererii.

Potrivit art.12/1 CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legii ce urmează a fi aplicată la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării

sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată constată că sunt întrunite condițiile pentru a sesiza Curtea Constituțională, și anume:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție – pârâțul solicită sesizarea Curții pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității prevederilor art.19, 20 din Codul Familiei, în redacția Legii nr. 1316-XIV din 26.10.2000;

2) excepția este ridicată de un participant la proces – pârâțul Petcu Ghenadie.

3) prevederile contestate urmează a fi puse în discuție/ aplicate la soluționarea cauzei, având în vedere obiectul dedus judecății - partajul averii acumulată în timpul căsătoriei, și invocarea prevederilor de către părțile litigante;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre având ca obiect de examinare normele expuse supra. Din analiza deciziei Curții Constituționale de inadmisibilitate din 11.06.2018, instanța de judecată reține că anterior pârâțul, în cadrul examinării altei cauze civile, a invocat excepție de neconstituționalitate, însă obiectul a constituit alte norme, și anume: pct.86 din Instrucțiunea privind modul de înregistrare a actelor de stare civilă în R Moldova, aprobată prin Hotărârea Sovietului Miniștrilor nr.430 din 30.11.1983, art.166 alin.6 Codul Familiei, aprobat prin Legea nr.1316 din 26.10.2000, și art.40 Codul Căsătoriei și Familiei din 26.12.1969.

Potrivit art.12/1 alin.3 CPC, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac **și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei**, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Prin urmare, în cazul admiterii cererii privind excepția de neconstituționalitate, **examinarea cauzei continuă până la etapa pledoariilor**, fără suspendarea procesului.

În context, cererea pârâțului de a suspenda procesul până la examinarea excepției de neconstituționalitate de Curte, se respinge ca neîntemeiată.

În baza art.269 CPC, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea pârâțului Petcu Ghenadie privind excepția de neconstituționalitate referitor la verificarea constituționalității prevederilor art.19,

20 Codul Familiei, în reacția Legii nr.1316-XIV din 26.10.2000, prin prisma art.46 alin.1 din Constituție.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea pârâtului Petcu Ghenadie, cu anexarea copiilor de pe acte relevante, din dosar, certificate corespunzător.

Se respinge cererea pârâtului despre suspendarea procesului.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței,

